

НАПРЯМ 3. ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

Кришталь Галина Олександрівна

доктор економічних наук, професор,

професор кафедри фінансів, банківської та страхової справи

Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад

«Міжрегіональна Академія управління персоналом»

Цімошинська Оксана Валентинівна

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри обліку і оподаткування

Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад

«Міжрегіональна Академія управління персоналом»

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-335-7-21>

РОЛЬ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Досягнення економічної безпеки підприємства здійсненне за умови, що система обліку допомагатиме отриманню інформації оперативного, тактичного та стратегічного характеру, використанню різноманітних видів аналізу та аудиту, збагатить обсяг інформаційних ресурсів про будову безпеки (ринкові, фінансові, юридичні тощо). Система управління вимагає збільшення обсягу інформації про найдрібніші об'єкти всередині і за межами підприємства, що в кінцевому підсумку позначається на ефективності діяльності підприємства. Нині слабкою ланкою управління, яка потребує зміцнення та вдосконалення, залишається блок управління загального циклу управління, в якому бухгалтерський облік відіграє провідну роль в інформаційному забезпеченні. На формування економічної безпеки підприємства

відбуваються зміни, що відбуваються як у зовнішньому, так і у внутрішньому середовищі його функціонування. Ці зміни характеризуються нестабільністю та вимагають від підприємств швидкої адаптації до сучасних умов господарювання з урахуванням чинників невизначеності та нестабільності економічного середовища. Вирішення проблемних питань щодо забезпечення захисту корпоративних облікових даних є важливою умовою забезпечення економічної безпеки підприємства як на цьому етапі розвитку, так і в майбутньому.

Присутність невирішених проблемних питань, пов'язаних з організацією бухгалтерського обліку для забезпечення економічної безпеки підприємства в сучасних умовах господарювання, зумовила необхідність дослідження та формування рекомендацій щодо вдосконалення практики організації системи бухгалтерського обліку для забезпечення захисту облікової інформації та їх використання для уникнення небажаних наслідків для бізнес-процесу.

Для ефективного забезпечення економічної безпеки необхідна реалізація цілого комплексу заходів. По-перше, необхідно переглянути законодавчу базу економічної безпеки. Після завершення цього етапу необхідно негайно розпочати роботу зі створення середовища, яке сприятиме забезпеченню економічної безпеки. Великою частиною економічної безпеки є порядок її фінансування, без якої держава не може запродати політику безпеки з властивими їй елементами, будовами та вигідними механізмами. Фінансування має здійснюватися як на державному рівні, так і на рівні місцевих бюджетів, позабюджетних фондів та коштів суб'єктів господарювання, що забезпечують економічну безпеку.

Поняття «економічна безпека» набуває іншого змісту в сучасних економічних умовах та з урахуванням факторів, які диктують процеси управління. Основною метою системи економічної безпеки підприємства є забезпечення його максимально ефективного і стабільного функціонування в даний час і високого рівня розвитку в майбутньому [1].

Основними факторами, що відбиваються на економічну безпеку підприємства, є: майстерність законодавчої бази, податкової системи, участь суб'єктів господарювання в роботі міжнародних ринків, інвестиційна привабливість окремого регіону та держави в цілому. На сьогоднішній день економічна безпека підприємства залежить від економічної безпеки держави та регіону, наскільки ґрунтується на їх фінансовому, сировинному та виробничому потенціалі та перспективах розвитку. Концепція багаторівневої економічної безпеки підприємства дає змогу передбачити та уникнути зовнішніх загроз для підприємства [3].

Механізм забезпечення економічної безпеки підприємств є певною мірою унікальним, оскільки залежить від специфіки діяльності підприємства, системи бухгалтерського обліку та ефективності його роботи, а також ряду інших факторів. Механізм забезпечення економічної безпеки – це теоретичне обґрунтування послідовності дій, які необхідно здійснити для забезпечення економічної безпеки. Вибір кращого механізму забезпечення економічної безпеки підприємства сприяє підвищенню рівня безпеки підприємства.

Головними завданнями забезпечення економічної безпеки підприємства щодо ведення бухгалтерського обліку є [1]:

- своєчасне виявлення зовнішніх і внутрішніх загроз в системі бухгалтерського обліку;
- поступальний, самостійний розвиток підприємства.

Виходячи з вище зазначених цілей, підприємство має вирішити такі завдання, серед яких:

- виявлення та захист найбільш слабких і вразливих сторін господарської діяльності підприємства;
- прийняття оптимальних управлінських рішень на основі аналітичної інформації, що надається в облікову систему [3].

Стосовно облікової політики слід зауважити, що вона вбачає бути інструментом, який постачає найкращу структуру всіх підсистем бухгалтерського обліку для формування фінансової, податкової та управлінської інформації. На нашу думку, основну

мету облікової політики в цьому контексті можна поділити на під цілі, особливо щодо фінансової звітності, метою якої є якісне представлення інформації у фінансовій звітності, підвищення економічної стабільності шляхом використання методи ведення бухгалтерського обліку, зниження фінансових ризиків; щодо менеджменту – надання своєчасної та актуальної інформації для прийняття ефективних управлінських рішень та забезпечення на їх основі зниження господарських, економічних та інших ризиків; у зв'язку з оподаткуванням – надання достовірної інформації для зниження податкових ризиків та оптимізації розміру податкових платежів з урахуванням консенсусу інтересів підприємства та державних установ [2].

Враховуючи важливість облікової політики та її значення в забезпеченні економічної безпеки, її розробка з акцентом на проблемі підтримання економічної безпеки має забезпечити вирішення наступних завдань:

- достовірність представлення інформації у фінансовій та інших видах звітності, необхідної для всіх груп користувачів, як зовнішніх, так і внутрішніх;

- накопичення достатніх коштів для підтримки технічного стану підприємства на високому рівні шляхом вибору методів амортизації, оптимальних для різних груп основних засобів;

- страхування підприємства від небезпек і загрози втрати значних сум грошей;

- оптимізація обраної компанією системи оподаткування, якщо це можливо;

- зосередженість на досягненні бажаних показників ефективності в усіх основних сферах діяльності, особливо щодо фінансових показників, екологічних показників, ринкових умов;

- рівномірний врахування при обліку доходів і витрат;

- оптимізація внутрішніх бізнес-процесів і використання всіх видів ресурсів, в тому числі персоналу і т.д.

Тому при розробці чи вдосконаленні принципів бухгалтерського обліку головному бухгалтеру доцільно не лише висвітлювати

підходи до відображення традиційних суб'єктів господарювання в обліку та звітності, а й зосереджуватися на прогнозуванні майбутнього розвитку, забезпеченні економічної безпеки та забезпеченні здатності формувати нефінансова інформація, за якою оцінюється діяльність підприємства, для встановлення методики їх обліку. Відповідні показники можуть бути деталізовані в додатку до Положення про принципи бухгалтерського обліку в довільній формі або зафіксовані в іншому локальному законі.

На підставі проведених досліджень можна зробити висновок, що економічну безпеку підприємства необхідно розглядати в комплексі з обліковою системою як комплекс заходів, спрямованих на захист майна та інформації підприємства відповідно до обраної стратегії та принципу захисту. Безперервність бізнесу. Економічна безпека як предмет бухгалтерського обліку потребує врахування зовнішніх і внутрішніх загроз при організації бухгалтерського обліку, який, перш за все, спрямований на захист облікової інформації, що становить комерційну таємницю, та запобігання можливим ризикам. Тому необхідно вдосконалювати законодавчу базу щодо захисту облікової інформації та впроваджувати розроблені заходи щодо виявлення та попередження можливих загроз економічній безпеці. Охорона облікової інформації, що становить комерційну таємницю, потребує низки заходів щодо захисту власності підприємства; Конфіденційність інформації, що становить комерційну таємницю підприємства, що дуже важливо в сучасному конкурентному середовищі.

Література:

1. Лазарева А.П. Фінансово-економічна безпека підприємства та механізм її забезпечення. *Інноваційна економіка*. 2018. № 32 (6). С. 305–307.
2. Святенко І.М. Елементи облікової політики підприємств. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2019. Вип. 23.16. С. 277–283.
3. Кириченко О.А., Лаптев С.М., Пригунов П.Я. та ін. Управління фінансово-економічною безпекою : навч. посібник / за ред. чл.-кор. АПК України, проф. В.С. Сідака. Київ : Дорадо-Друк, 2017. 412 с.